

Chính sách bảo hộ Phật giáo của Hoàng gia trong lịch sử Thái Lan

ISSN: 2734-9195 10:30 10/06/2025

Sự bảo hộ của hoàng gia đối với Phật giáo không chỉ giúp tăng đoàn phát triển mà còn tác động mạnh mẽ đến đời sống tinh thần và văn hóa của người dân Thái Lan.

Tóm tắt

Trong suốt chiều dài lịch sử Thái Lan, Phật giáo đã đóng vai trò quan trọng không chỉ trong đời sống tinh thần của người dân mà còn trong hệ thống quản lý nhà nước. Hoàng gia Thái Lan, từ thời kỳ Sukhothai đến hiện đại, đã duy trì mối quan hệ chặt chẽ với tăng đoàn, không chỉ bảo trợ về vật chất mà còn tạo điều kiện cho Phật giáo phát triển và định hình đời sống đạo đức xã hội.

Bài viết này phân tích mối quan hệ giữa tăng đoàn và hoàng gia, nhấn mạnh vai trò của người xuất gia và tác động của sự bảo hộ tôn giáo đến văn hóa, giáo dục và pháp luật Thái Lan.

Từ khóa: Phật giáo, Thái Lan, hoàng gia, chính sách bảo hộ, tăng đoàn.

1. Giới thiệu

1.1. Bối cảnh nghiên cứu

Hình mang tính minh họa

Thái Lan là một trong những quốc gia Đông Nam Á có nền Phật giáo Theravāda phát triển mạnh mẽ nhất. Theo nghiên cứu của Pew Research Center (2020), hơn 94% dân số nước này theo Phật giáo, biến Phật giáo thành tôn giáo chủ đạo và có ảnh hưởng sâu sắc đến đời sống xã hội. Kể từ thời kỳ Sukhothai (thế kỷ XIII), các triều đại Thái Lan luôn xem Phật giáo là nền tảng tinh thần quan trọng để duy trì ổn định chính trị và phát triển văn hóa.

1.2. Mục tiêu nghiên cứu

Bài báo này tập trung phân tích ba khía cạnh chính:

- + Ảnh hưởng của người xuất gia đối với đời sống xã hội và tinh thần của người dân Thái Lan.
- + Các chính sách bảo hộ Phật giáo của hoàng gia qua các thời kỳ.
- + Những tác động của chính sách này đối với văn hóa, giáo dục và hệ thống luật pháp.

2. Vai trò của người xuất gia đối với xã hội Thái Lan

Hình mang tính minh họa

2.1. Người xuất gia và sứ mệnh truyền bá giáo pháp

Người xuất gia trong truyền thống Phật giáo Thái Lan không chỉ đơn thuần là những cá nhân tu hành mà còn là những người hướng dẫn tinh thần cho xã hội. Họ không chỉ giảng dạy giáo lý mà còn giữ vai trò cố vấn đạo đức, giúp duy trì nền tảng luân lý và đạo đức trong cộng đồng (Swearer, 2010). Các tu viện từ lâu đã là trung tâm học tập và lưu trữ kinh điển, góp phần quan trọng trong việc giáo dục cả giới xuất gia lẫn cư sĩ.

2.2. Ảnh hưởng của tăng đoàn đến các lĩnh vực xã hội

Vai trò của tăng sĩ không giới hạn trong phạm vi tôn giáo mà còn mở rộng sang các hoạt động giáo dục, từ thiện và phát triển cộng đồng. Các ngôi chùa không chỉ là nơi thờ cúng mà còn trở thành cơ sở giáo dục truyền thống, nơi truyền đạt kiến thức và đạo đức cho thanh thiếu niên. Nghiên cứu của Jackson (2003) cho thấy nhiều ngôi chùa ở Thái Lan đóng vai trò trung tâm trong đời sống cộng đồng, từ tổ chức các khóa học đến việc cung cấp hỗ trợ xã hội cho người nghèo và người cao tuổi.

3. Chính sách bảo hộ Phật giáo của Hoàng gia Thái Lan

Hình mang tính minh họa

3.1. Sự bảo hộ của hoàng gia trong lịch sử

Từ thời kỳ Sukhothai, Phật giáo đã được các vị vua Thái Lan xem như một yếu tố quan trọng để củng cố quyền lực và ổn định xã hội. Vua Ramkhamhaeng là người đầu tiên chính thức hóa việc bảo trợ Phật giáo, tạo điều kiện cho tăng đoàn phát triển rộng khắp đất nước (Wright, 2009). Đến thời kỳ Ayutthaya, Phật giáo tiếp tục giữ vai trò trung tâm, khi các bộ luật của vương triều chịu ảnh hưởng sâu sắc từ giáo lý nhà Phật (Baker & Phongpaichit, 2017).

Dưới triều đại Rattanakosin, đặc biệt là thời vua Mongkut (Rama IV), Phật giáo tiếp tục được cải cách theo hướng quy chuẩn hơn, với sự hình thành của phái Dhammayut Nikaya nhằm chấn chỉnh kỷ luật tăng đoàn (Tambiah, 1976). Vua Bhumibol Adulyadej (Rama IX) vẫn duy trì truyền thống bảo hộ Phật giáo nhưng với cách tiếp cận linh hoạt hơn để thích ứng với bối cảnh toàn cầu hóa.

4. Ảnh hưởng của chính sách bảo hộ đến xã hội Thái Lan

4.1. Đóng góp vào giáo dục và hệ thống pháp luật

Hình mang tính minh họa

Trong lịch sử, các cơ sở giáo dục Phật giáo đã đóng vai trò quan trọng trong việc giảng dạy không chỉ giáo lý mà còn các môn học thế tục. Trước khi hệ thống giáo dục hiện đại được thiết lập, nhiều trường học ở Thái Lan đều trực thuộc các chùa và chịu ảnh hưởng từ Phật giáo (Keyes, 1987). Ngoài ra, nhiều nguyên tắc trong hệ thống pháp luật Thái Lan cũng chịu ảnh hưởng từ tư tưởng Phật giáo, đặc biệt là các quy định về đạo đức và công bằng xã hội.

4.2. Ảnh hưởng đến văn hóa và đạo đức xã hội

Với 95% dân số theo đạo Phật cùng khoảng 36.000 ngôi chùa, Phật giáo từ lâu đã ăn sâu vào đời sống văn hóa Thái Lan, trở thành nét đặc trưng của đất nước này.

Các giá trị Phật giáo đã thấm nhuần vào đời sống văn hóa của người Thái, định hình phong tục tập quán, nghi lễ và quy tắc ứng xử trong xã hội. Theo nghiên cứu của Jackson (2003), nhiều lễ hội truyền thống ở Thái Lan như lễ hội Kathina hay lễ xuất gia mùa hè cho thanh niên đều có nguồn gốc từ Phật giáo, giúp củng cố bản sắc văn hóa dân tộc.

5. Kết luận

Sự bảo hộ của hoàng gia đối với Phật giáo không chỉ giúp tăng đoàn phát triển mà còn tác động mạnh mẽ đến đời sống tinh thần và văn hóa của người dân Thái Lan.

Mối quan hệ giữa vương quyền và tôn giáo đã góp phần duy trì trật tự xã hội, nâng cao nền tảng đạo đức và tạo ra sự gắn kết cộng đồng.

Trong bối cảnh hiện đại, mặc dù có những thay đổi về chính sách, Hoàng gia vẫn giữ vai trò quan trọng trong việc bảo tồn và phát huy những giá trị Phật giáo trong đời sống xã hội.

Tác giả: **Thích nữ Đức Viên**

Học viên cao học thạc sĩ K.III - HVPGVN tại Huế

Tài liệu tham khảo:

Tài liệu tiếng Anh

- [1] Baker, C., & Phongpaichit, P. (2017). A History of Thailand. Cambridge University Press.
- [2] Jackson, P. A. (2003). Buddhism, Legitimation, and Conflict: The Political Functions of Urban Thai Buddhism. Institute of Southeast Asian Studies.
- [3] Keyes, C. F. (1987). Thailand: Buddhist Kingdom as Modern Nation-State. Westview Press.
- [4] Swearer, D. K. (2010). The Buddhist World of Southeast Asia. State University of New York Press.
- [5] Tambiah, S. J. (1976). World Conqueror and World Renouncer: A Study of Buddhism and Polity in Thailand Against a Historical Background. Cambridge University Press.
- [6] Wright, A. (2009). Buddhism in Thailand: A Guide to Buddhist Temples and Monasteries. Silkworm Books.

Tài liệu tiếng Việt

- [7] Trần Hồng Liên. (2014). Phật giáo Nam tông ở Nam Bộ: Quá trình hình thành và phát triển. NXB Khoa học Xã hội.
- [8] Nguyễn Thị Mỹ Hạnh. (2019). “Tăng sĩ và vai trò giáo dục trong xã hội Phật giáo Nam Tông Thái Lan.” Tạp chí Khoa học Xã hội Việt Nam, số 3, tr. 45-57.
- [9] Lê Mạnh Thát. (2001). Lịch sử Phật giáo Việt Nam. NXB TP. Hồ Chí Minh.
- [10] Nguyễn Quốc Tuấn. (2010). “Tôn giáo và chính trị ở Thái Lan: Vai trò của Phật giáo.” Tạp chí Nghiên cứu Đông Nam Á, số 5, tr. 12-25.
- [11] Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam. (2020). Phật giáo Đông Nam Á: Những biến đổi trong bối cảnh hiện đại. NXB Hồng Đức.

Nguồn báo chí và trang web

- [12] Tạp chí Khoa học Đại học Văn Hiến. (2021). Vai trò của tăng sĩ đối với cuộc sống của người dân Thái Lan.
- [13] Báo Giác Ngộ. (2023). “Sự phát triển của Phật giáo Thái Lan dưới sự bảo hộ của hoàng gia.